

SARE 2007
MASKULINOTASUNA ETA EGUNEROKO BIZITZA
Donostia
2007ko azaroaren 5 eta 6a

DIRUAREN SEXUAZIOA

Gatazka subjektiboek “maskulinitasunean”, “feminitatean” eta gizon nahiz emakumeen eguneroko bizitzan duten eragina

Txostengilea:
Clara Coria

MAHAI-INGURUA

Diruaren kudeaketa eguneroko bizitzan

1.- Sarrera

Diruari buruz lehen ikerketak egin nituenean, emaitzak “El sexo oculto del dinero” (1986) eta aurrerago “El dinero en la pareja” (1989) liburuetan jaso nituen. Harrez geroztik, gizartean aldaketa asko gertatu dira, eta horrek eragina izan du gizon eta emakumeen arteko hartu-eman ekonomikoetan. Hala ere, gaur egun, emakume askok ohitura tradizionalak mantentzen dituzte, eta diruaren kudeaketa eta kontrola inguruko gizonen esku uzten dute. Emakume batzuek mendeetan zehar mantendutako ohitura eta sinesmen horiek aldatzea lortu zuten, eta dirua kudeatzen hasi ziren. Belaunaldi gazteetako emakumeek ere, lanean hasi eta berehala, independentzia ekonomikoa eskuratu zuten. Hala ere, independentzia ekonomikoak ez du esan nahi dirua era autonomoan erabiltzen dutenik. Baina gai horretan gehiago sakontzen dugunean, deigarria da, independentzia handia dutela dioten emakumeek, “modernotasunaren” itxurapean mendekotasun sofistikatuak izaten dituztela. Egoera hori aurrerago ikusiko dugu, emakume enpresari batzuen adibideak aztertzean.

Pertsonalki lortutako autonomia-maila handiagoa ala txikiagoa izan arren, munduan, hegemonia maskulinoak jarraitzen du boterean; hegemonia hori dirua banatzeko modu zehatzetan eta inkontzienteki atxikitako emakumeen nahiz gizonen ereduetan ere islatzen da. Hemen argi eta garbi azaldu nahi dut, “diruaren sexuazioa” izeneko eredu bat dagoela, eta eredu horren ondorioz, emakumeek, independentzia gauzatzerako orduan aurkitzen dituzten oztopoak sortzen direla, eta aldi berean, gizonak diruaren alde bateko kontrolari uko egiteko zailtasunak dituztela. Eredu hori inkontziente kolektiboan finkatuta dago, eta genero sexualaren identitateari lotuta egon ohi da. **Diruaren sexuazioak** esan nahi du, gure kulturen, dirua argi eta garbi sexuaturik dagoela, eta hainbat modutan, dirua gizonari atxikitzen zaiola, era horretan potentzia sexuala eta gizentasuna sinbolizatuz. Sexu-identitate maskulinoaren adierazlea bihurtzen da ia.

Sexuazio hori emakumeek jasaten dituzten era askotako mendekotasunetan nabari den fenomeno iraunkorra da, bai ezkutuko mendekotasunetan bai ustez gainditutakoetan ere. Mendekotasun horiek, indarkeria, kontraindarkeria eta bestelako sintomak sortzen dituzten emakume eta gizonetan. Hemen azpimarratu nahi dut, leku batzuetan (ez uste den bezainbatetan), emakume batzuek (aldaketa sozialek emandako erraztasunak kontuan hartuta, ez horrenbeste) independentzia ekonomikoa, eta batzuetan autonomia lortu dutela egia den arren, horrek ez duela esan nahi, diruari dagokionez, emakume eta gizonen eredu

subjektiboak aldatu direnik. Halaber, pertsona behartsu batzuk aberasteak ez du esan nahi pobrezia desagertu denik, ezta aberats bihurtzean indarrean dagoen botere-eredua aldatu dutenik ere.

Itxuraz ona dena ez da beti hala izaten, eta beraz, munduko leku batzuetan gertatutako aldaketak ez dira uste bezain sakonak izan. Emakume eta gizon askok aldaketaren alde izaten dituzten jokabideek ez dira beti aldaketa sakon baten isla. **Diruaren sexuazioak** indarrean jarraitzen du, eta momentu kritikoetan geratzen da agerian kontzeptu horren boterea, eguneroko bizitzan sintoma disfuntzional asko betikotuz. Sintoma horiek, pairamenak sortzeaz gain, generoen arteko harreman paritarioagoak eta solidarioagoak sortzeko oztopoak jartzen dituzte.

Oraingoan, horrek guztiak **diruaren sexuazioarekin** duen harremanaren esparru bakar bat azalduko dut, eta psikologo naizen bezala, 25 urteko eskarmentuari esker, arazo konplexu hori azaltzeko nire ikuspuntua emango dut.

2.- Emakume askok lortutako independentzia ekonomikoak ez du autonomia bermatzen

Dirua beti izan da zaputza emakumeentzat. Iraganean, esparru publiko eta pribatuak bereizita zeudelako, eta bakoitza genero bakar bati esleitzen zitzaiolako. Dirua beti zen publikoa, eta ondorioz, etxeko ustezko giro babesle, barrubigun eta itogarrian sartutako emakumeen eskutik kanpo geratzen zen. Gaur egun, esparru pribatua eta publikoa ez dira horrenbeste bereizten, eta munduko leku batzuetan (ez guztietan), emakumeak esparru publikoan sartzen dira, ustez gizonen aukera berdinekin. Hala ere, dirua ez da beren eskuetan egoten, besteak beste, boterearen tresna pribilegiatuetako bat da, eta denok dakigun bezala, emakumeak, munduko populazioaren %50a izanik, ustezko gizarte demokratikoan gizonekin boterearen %50a partekatzeko helburutik oso urrun daude, eta helburu hori lortzeko, lan asko egin behar da oraindik.

Hori bai, arau guztiek dute salbuespenen bat, eta emakumeen marjinazio ekonomikoa aipatzean, jende askok aipatu dezakete "munduko lanbiderik zaharrena", hasiera-hasieratik emakumeek esparru publikoan lekua eta dirua "legitimoki" irabazteko aukera izan dutela azpimarratzeko. Baina esaten ez dena, denok jakin arren, emakume askok, dirua irabazteko prostituziora jo behar badute, dirua beren eskuetatik urrun dagoelako dela.

Baita ere, jende askok esaten du "emakumeen askapenaren" garai hauetan, emakumeek ez dutela arrazoirik berdintasunaren alde borrokatzen jarraitzeko, beste garai batean gaudela... askok diote "ez duenak nahi ez duela ezer lortuko". Adierazpen eta suposizio horien aurka, UNESCOK emandako estatistika-datuek zalantza guztiak uxatzen dituzte. Datu horien arabera,

“emakumeek munduko populazio helduaren %50a osatzen dute, eta lanerako indar ofizialaren heren bat; baina munduko lanorduen ia bi heren egiten dituzte, munduko diru-sarreraren hamarren bat bakarrik irabazten dute eta munduko ondasun higiezinaren ehunen bat baino gutxiago dago haien esku”.

Badakigu, mugimendu feministen ondorioz sortutako kemenak itxaropena piztu zuela (gizonak bezala, emakumea, subjektu eta lehen mailako herritartzat jotzeko itxaropena), emakume asko independentzia lortzen saiatu zirela, eta horretarako oztopo asko gainditu behar izan zituztela. Emakumeek bazekiten, gure gizartean independentzia lortzeko, lehenbizi independentzia ekonomikoa eskuratu behar zutela. Horretarako, era askotako esparruetan prestatu egin ziren, beren anbizio eta nahien arabera prestakuntza-maila izateko, eta modu horretan independentzia irrikatu hori lortzeko. Hala ere, urteak igaro ondoren, egiaztatu zen,

independentziak ez zuela beti autonomia bermatzen, eta burujabe-itxura zuten emakume askok, baita independentzia harrokeriaz erakusten zuten emakumeek ere, mekanismo inkontziente konplexuen ondorioz, horrenbeste irrikatutako autonomia galtzen zutela.

Horrek agerian utzi zuen gizartean egindako lorpenak ez zirela nahikoa emakumeek mendekotasun-mekanismoak alde batera utzi eta diruaren banaketa eta marjinazio ekonomiaren egoera aldatzeko. Zalantzarik gabe, aldaketa sozialak ezinbestekoak ziren, baina aldaketa horiekin bakarrik ezin zen mendeetako esklabotza psikikoa deuseztatu. Adibide askok frogatu dute, fenomeno konplexu baten ondorioz, independentzia ekonomikoa duten emakume asko independentziak ematen dien autonomia galtzera iristen direla.

Beraz, beharrezkoa da azpimarratzea independentzia ekonomikoa eta autonomia ez direla gauza bera. Independentzia ekonomikoak baliabideen eskuragarritasunari erreferentzia egiten dion bitartean, autonomiak baliabide horiek inoren kontrol edo presiorik gabe erabiltzean datza. Modu autonomian jokatzeko hartutako erabakien erantzukizuna hartzea esan nahi du. Bereizketa hori argi egotea funtsezkoa da, **autonomia baita independentzia praktikan jartzearen emaitza**. Modu autonomian jokatzeko, baliabide ekonomikoak eskura izateaz gain, batez ere baliabide horiek erabiltzeko zilegia dela sentitu behar du emakumeak. Horregatik, independentzia ekonomikoa funtsezko baldintza da, baina ez bakarra.

Adibide gisa, egoera bitxi bat aipatuko dut. Emakume enpresariei buruzko ikerketa bat egin nuen. Emakume burujabe batzuek autonomia hein batean zergatik galtzen zuten jakin nahi nuen, eta horretarako, emakume enpresari arrakastatsuekin hainbat urteko ikerketalana egin nuen. Helburua zen emakume horiek diruaren inguruko praktikekin ohituta zeuden ala ez ikustea, independentzia ekonomiko nabaria zuten ikustea, eta horrek beren bikotekideen aurrean autonomia mantentzen laguntzen zien ala ez zehaztea. Hipotesi gisa, emakumeak enpresa bat (txiki ala handia) planifikatzen, abian jartzen eta aurrera eramaten gai izan zirela ulertu nuen. Gainera, emakumeek, gaitasun profesionala izateaz gain, diruari lotutako zailtasunak behar bezala gainditzeko jakin zuten, enpresa-munduan, horrelako zailtasun ekonomikoak ohikoak baitira. Ondorioz, pentsatu nuen egokia izango litzatekeela emakume horiek ikertzea, bikotekidea izan arren, esparru publikoan, erabakiak hartzean eta diru-esparruan, paper protagonista baitzuten.

Baina orain aipatuko dudana da harrigarriena. Gertatzen dena da, emakume enpresari horien senarrak lanik gabe geratzen zirenean, emaztearen enpresan hasten zirela lanean: emakumeek sortutako enpresan, lan-aukera bat eskaintzen zitzaien. Horrela, heinean-heinean, “konturatu gabe” emakumeek diruarekin zerikusia zuten lanak gizonen esku uzten

zituzten. Handik gutxira, gizonak, duela gutxi enpresan jardunean hasitakoek, kontrol ekonomiko eta finantzarioa zuten, eta emakumeek, gainontzeko lanak egiten zituzten: ekoizpena, kudeaketa eta mantentze-lanak. Beraz, azkenean, enpresan ere bikote tradizionaletako lan-banaketa egiten zen: gizonak “kanpoan” diruarekin; eta emakumeak, berriz, “barruan”, eta azpiegituren mantentze-lanetan. Rol tradizionalak aplikatzen zirenez, gizonen esku geratzen zen dirua eta botere gehiena, eta erabaki ekonomikoak hartzerakoan, emakumeak baztertu egiten ziren. Beraz, argi dago, kasu horietan, enpresari buruzko erabakiak hartzean, emakumeek independentzia eta autonomia galdu zutela.

Argi dago, gizonak, hasiera batean emakumeek kudeatutako eta kontrolatutako enpresetan sartzean, kontrol ekonomikoa eskuratzen badute, **emakumeek beraiek botere hori emango dietela dakitelako dela**. Gizonen artean, jokabide hori nahiko ulergarria da, baina zer gertatzen da emakumeen jokabidearekin? Gizonak kontrol ekonomikoa eskuratzeko postuak eskuratu nahi izaten dituzte, dirua kontrolatzeak boterea baitakar, eta horrek aletasun handia sortzen die gizonari. Baina, emakumeak, berriz, prest daude postu horiek gizonen esku uzteko, eta horretarako arrazoiak ez da oso argiak. Ziur asko, emakume askorentzat, inkontzienteki izan arren, diruak gatazkatsua izaten jarraitzen du, nahiz eta gaur egun, esaterako, emakume enpresarien kasuan, menpekotasunak dagoeneko gaindituta daudela pentsa daitekeen.

Beraz, sarrera hau laburtzeko, hiru baieztapen adieraziko ditut

Bat, independentzia ekonomikoak ez du autonomia bermatzen. Beharrezko baldintza da, baina ez da nahikoa, gaur egun, emakume askok, dirua dutenez, independentzia lor baitezakete, baina horrek ez du esan nahi dirua kontrolatzeko barne-zilegitasuna lortzen dutenik.

Bi, askotan, emakumeek beren **autonomia arriskuan jartzen dute**, mendekotasun ekonomikorako mekanismo sofistikuak aplikatuz.

Hiru, mekanismo horiek inkontzienteak izaten dira gehienetan baldintzapen psiko-sozialen emaitza dira; hau da, diruaren sexuazioaren kontzeptuarekin barneratutako “emakume generoaren” emaitza.

3.- Emakumeek non egiten dute estropezu... estropezu egiten dutenean?

Bigarren milurtekoaren amaieran, emakumeek dirua eskuratzeko borrokan egindako lorpenak, eta ondorioz, independentziaren bidean egindakoak ikusi genituen. Baina, hirugarren milurtekoaren hasieran, aurrerapenak egin diren arren, emakumeek ez dituzte diruarekin gatazka guztiak konpondu eta lan horretan oztopo asko dituzte oraindik.

a) Zein sintomak islatzen dituzte diruarekiko gatazkak?

Eguneroko bizitzan, zantzu askotan islatzen dira gatazkak. Behin eta berriz errepikatzen dira, baina erabat naturalizatu direnez, ez dira deigarri gertatzen. Nabariak dira, baina inork ez ditu ikusten, eta azkenean ikusezin bihurtzen dira. Urte hauetan zehar, Amerikako eta Europako herrialde askotan, jokabide horiek leku bakoitzean duten aldaera ikusi ahal izan dut, baina funtsa beti berdina da. Jokabide horietako batzuk dira, dirua eskatzeko eta kobrantzak zehazteko zailtasuna, lan-zerbitzuei prezioa jartzeko inhibizioa, gizonak baino gehiago irabazteagatik ezeroso eta egonezina sentitzea, inbertsio handiak edo (kopuru handia denean) diruaren inguruko erabakiak inguruko gizonen eskutan uztea (senarrak,

semeak, aitak, anaiak, maitaleak), herentziaren kudeaketa gizonen esku uztea (alderantzizko egoera askoz ere arraroagoa da), eta ezkontzako ondasunak legitimoki harenak direla onartu eta erabiltzea eta abar.

Horrez gain, askotan, jokabide batzuk kontraesankorrak dira emakumeen izaerarekin. Adibidez, emakume ireki eta zuzenek, diruari buruz hitz egitean, ondoeza eta lotsa sentitzen dute. Beste emakume asko, modu abstraktuan pentsatzera ohituta egon arren, “diru-kopuru handien” aurrean, nahastuta geratzen dira. Edo emakume aktibo asko, familiaren ekonomian parte hartzeko prest daude, baina etxeko eguneroko ekonomian bakarrik jartzen dute arreta, eta familiaren beste aspektu ekonomikoak alde batera uzten dituzte. Lan-eskarmentu handia duten emakumeek ere, lan-kontratuak sinatzean, diruari buruzko gaiak ez jorratzen saiatzen dira. Edo etxeko erantzukizun ekonomiko beren gain hartu duten emakumeek, interes ekonomikoak defendatzeagatik “materialista” eta “interesatutzat” joko dituztela pentsatzen dute. Askotan, burujabeak direla adierazten duten emakumeek, dibortziaztean, familia-ekonomiaren dinamikari buruz ezer gutxi dakitela ikusten dute, eta harritu egiten dira.

Jokabide horiek guztiak ez dira batere “naturalak”. Egia esan, jatorri ezkutua duen gatazka bat islatzen duten sintomak dira. Sintoma horiek gatazka inkontziente bat jartzen dute agerian; hau da, emakume bakoitzaren subjektibotasunaren barne, aurkako ideien arteko gatazka inkontzientea da. Beste era batean esanda, emakumeek lortzen horrenbeste kostatako askatasun sozialekin bizi nahi dute, eta horretarako borroka kontzienteki egiten dute; baina aldi berean, mendeetan zehar barneratutako aginduak ere hor daude. Gatazka sortzen da, bi borroka horiek bateraezinak direlako.

Zein da emakumeek diruarekin duten gatazka nagusia?

Barne-borroka sortzen da, aspalditik diruari esleitutako ezaugarriak, duela asko feminitateari esleitutako ezaugarrien kontrakoak direlako. “Feminitate onaren” eta diruaren praktika “espekulatibo eta hotzen” artean sortzen da borroka. Modu laburrean azalduko dut: Gure gizartean, emakumea esatea jokabide femeninoak gogora ekartzea da: tolerantzia, gozotasuna, ulerkortasuna, altruismoa, leialtasuna eta norberaren buru-ukamena. , emakume femenino bati esleitu eta eskatzen zaizkion ezaugarri horiek guztiak, ideal sozial batean oinarritzen dira, emakume bat batez ere ama izan behar dela diona. Ideal horrek, emakumea amatasunarekin identifikatzen du, eta ondorioz, ama gisa seme-alabekin bakarrik jokatu beharrean, denekin hala jokatu behar duela zehazten du. Eta ama gisa jokatzeko, “zintzoa” izatea esan nahi du, hau da, altruista, leiala eta bere buruari uko egiten diona. Eguneroko egoera askotan ideal hori agertzen da, eta horren ondorioz, ia edozeinek emakume bati ardura amatiarra ematea exijitzeko eskubide duela pentsatzen du. Behin, emakume abokatu batek kontatu zidan, bezero batek, zerbitzua ordaintzean, hau esan ziola: “Ez zaitetz gaiztoa izan, jaitsi prezioa”. Abokatuaren ustez, gizona izan balitz, ziur asko bezeroak beste zerbait esango zion, adibidez “Begira, arazo ekonomikoak dauzkat, ezingo al zenidake prezioa jaitsi?”, baina ez zion esango “Ez zaitetz gaiztoa izan”. Okerrena da, abokatuak “gaiztoa” hitzak mindu zuela gehien. Horrekin agerian utzi nahi dut, “mundu guztiak” ama bat aurkitu nahi duela emakume bakoitzean, eta haiek “ama zintzo” gisa jokatzeko erantzukizuna dutela.

Emakumea = Ama identifikazioak, emakume guztiak ama bihurtzeaz gain, amatasuna (fenomeno altruista, leial eta buru-ukatzaileria gisa ulertuta) goratzen du feminitatearen funts gisa. Hau da, emakume batek ama-ezaugarri gehiago dituen heinean, bere jokabidea femeninoagotzat joko da. Horrek esan nahi du, ama-ezaugarriak betetzen ez dituen emakume bati buruz, gainontzekoek eta berak ere, "femeninoa ez dela" pentsa dezaketela.

Eta puntu horretan, gatazkaren funtsetako batera iristen gara. Izan ere, emakume batek bere interes pertsonalak defendatu behar dituenean, bere ongizatea gainontzekoen aurretik jarri behar duenean, edo bere premiak asetzeko baldintzak exijitu behar dituenean, ziur asko, barne-gatazka handi bat izango du, barne-borroka bat, alde batetik, premia pertsonalak izango baititu; eta bestetik, feminitate "amatiarraren" itxaropenak. Hau da, "gaiztoa" sentitzea (bere desioak asetzea), edo "ama zintzoa" izatea; hau da, gainontzekoen desioak asetzea dira bi aukerak.

Puntu horretan, diruak ere zerikusi handia du. Izan ere, diruak emakumeen lasaitasuna apurtzen du, botere-baliabide bat izateaz gain, gure gizartean, gizakien nahiak asetzeko baliabide ezin hobea ere baita. Ildo horretan, dirua eskura izatean, gure nahiak eta ametsak asetzeko aukera daukagu. Beraz, hor gertatzen da benetako talka, bakoitzaren nahiak asetzeak agindu patriarkalaren arabeko amatasun-ideiarekin, hau da, "ama zintzoa" izatearekin eta gainontzekoen premiak bakoitzarenak baino lehen asetzearekin, talka egiten baitu. Gainera, diruari "hoztasuna", "espekulazioa", "norberekeria", "manipulazioa" eta antzeko ezaugarriak esleitzen zaizkio, eta ama-idealaren aurkakoak dira. Beraz, dirua maneiitzea, interes ekonomikoak defendatzea eta bakoitzaren nahiak argi eta garbi adieraztea oso zaila da emakumeentzat, ama "leial", "altruista" eta "jasankorra" izateari uzten baitzaio. Beraz, ulergarria da, emakume askok, askatasun-nahiek eta aldaketa sozialek bultzatuta, esparru publikora iristea eta dirua irabaztea; baina barne-subjektibotasunaren ondorioz, ez dute barne-zilegitasuna eskuratu, eta ondorioz, ez dira dirua modu autonomoan erabiltzeko gai. Beste era batean esanda, diruarekin zerikusia duten praktikek sexu-generoaren identitatearen oinarria bera jartzen dute zalantzan.

4.- Diruaren banaketa-mapa aldatzean... zein ondorio jasaten dituzte gizonak?

Diruaren sexuazioaren ondorioz, dirua esparru maskulinoari esleitu zitzaion, eta ondorioz, deuseztatzen zailak ziren pribilegioak ezarri ziren. Alde batetik, pribilegio horiek erabat naturalak direla jotzen delako, eta bestetik, gizonak ez baitaude prest pribilegio horiek solidaritateagatik galtzeko. Gizadiaren historiak agerian uzten du, gizonak, boterea biltzeaz gain, ez dituztela baliabideak banatu nahi izan. Eta gizadia ez da konturatzen, nahi eta desio horien kostua ez dela batere osasungarria eta azkenean gizonen kontra jotzen duela. Diruaren banaketa-sistema aldatzea Lurreko aberastasunen banaketa-sistema aldatzea bezala da. Eta pribilegiatuak ez dute aldaketarik nahi izaten. Bestalde, askotan, "pribilegiatuak" ez dira konturatzen pribilegio horien benetako kostuaz. Diruari eta generoen arteko harremanei dagokienez, gizonak ez dute ikusten, pribilegio ekonomiko horiek mantenduz gero, botere- eta menderapen-sistema bat betikotzen ari direla, eta horren ondorioz, gorrotoz, etsaiez eta mendekuz inguratuta bizi direla. Oso kostu garestia da, bizi-kalitatean ondorioak baititu. Pribilegio horiek mantentzea Rio de Janeiroko eta beste hiri askotako fabelen hedapena sustatzea bezala da.

Diruaren banaketa-mapa aldatzeak beldurra sortzen du gizonen artean. **Beldur nagusia da** gizonek emakumeei mendetan zehar egindakoa, orain emakumeek gizonei egingo dietela. Hau da, gizonei askatasuna eta autonomia kentzea, eta horrela emakumeekiko menpekotasun ekonomikoa, legala eta psikikoa izatea.

Mamu kezkarrienetako bat, diruaren sexuazioaren ondoriozkoa, noski, maskulinitasuna eta gizontasuna galtzea dira. Diru galtzean maskulinitasuna ere galtzea ez da gauza berria. Duela asko, gizartean ustezko “egia” hori esaera zaharren bidez adierazten zen, gazteleraz, esaterako “un hombre sin dinero no es un hombre entero” (dirurik gabeko gizon bat ez da erabat gizona). Frantsesez: “Un homme sans argent est un loup sans dents” (zilarrik gabeko gizona hortzik gabeko otsoa bezalakoa da) eta ingelesez: “A man without money is a bow without an arrow” (dirurik gabeko gizona gezirik gabeko arku bat bezalakoa da). Nahiko argi dago esaera zahar horiek diruaren eta potentzia sexual maskulinoaren arteko harremana berresten dutela. Hortz eta geziaren sinbolismo falikoek argi uzten dute dena, ez da beharrezkoa ezer azaltzea. Eta “si se da por cierto que el dinero hace al hombre entero”, dirurik ez badago, sexualitate maskulinoa zalantzan jartzen da.

Diruaren sexuazioaren ondorioz, inkontziente kolektiboan "dirua maskulinoa dela" barneratu da, eta horri esker, diruaren bidezko pribilegio eta botereaz gozatzeko eskubidea gizartearen eta gizonen aurrean legitimatu zen. Beraz, itxuraz “irabaziak lortzea” izan arren, jokabide horiek irteerarik gabeko kale batean utzi ditu gizonak, haiek baitira diruak "gizonagoak" eta sexualki ahaltsuagoak bihurtzen dituela uste duten lehenak. Ondorioz, porrot ekonomikoa jasaten duten gizon askok, inpotentzia sexuala ere jasaten dute. Hori psikologia-kontsultategietan nahiko fenomeno arrunta da.

Laburbilduz:

- * Diruaren sexuazioak, dirua genero sexual maskulinoaren adierazle bihurtu zuen, eta hori gertatu zenean, gizonak kondenatu egin ziren, muga ekonomikoak potentzia eta gizontasunaren ospea galtzea bezala bizi baitute.

- * Diruaren sexuazioari esker, gaur egun oraindik indarrean dauden pribilegio asko naturalizatu ziren, esaterako, emakumeek, gizonen lan bera egiteagatik, soldata apalagoa jasotzea.

- *Diruaren sexuazioak bikote-harremanetan zailtasunak sustatzen ditu, esaterako, emakumeak gizonak baino gehiago irabazten duenean, arazoak sortuz.

Diruaren sexuazioa ideologia patriarkalaren emaitza da, eta bi ahokoa da: emakumea menpean jartzen du, eta gizona arduradun ekonomiko izatera behartzen du. Horrek botere ematen dio, baina aldi berean, gizonak ezin dio rol horri uko egin. Beraz, exigentzia hori boomerang bat bihurtzen da, eta gizonen artean, gizakiaren ahulezia naturala porrot gisa ikusten da. Eta porrot horrek, “un hombre sin dinero no es un hombre entero” gaztelerazko esaera zaharrak isolatutako zikiratze sinbolikoa ezin hobe islatzen du.

Bukatzeko, aipatuko dut, diruaren sexuazioa diruaren banaketa-sistemaren aldaketei aurre egiteko eta indarkeria sustatzeko era bat dela: bai inposaketaren ondorioz sortzen den indarkeria, baita erreakzio gisa eratzen dena ere. Diruaren sexuazioa

ustez demokratikoa den edozein gizartek duen mekanismo inkontzientea da, eta gizarte orok hura agerian utzi eta desagerrarazteko konpromisoa hartu beharko luke.

.....2007ko iraila